

tev v gmotnem oziru, ono se reši s tem, da v kratkem rečem, mnogih plačil, torej je ta zakon dober in pravičen. Tega pa jaz ne morem pripustiti, zakaj, kar se na jedni strani da, to se na drugi strani jemlje, in s tem bi se izreklo, da je prav in pravično, da bi kmetske občine vse plačale, mesto pa nič.

Slavna gospôda, takih pravnih načel ne pozna avstrijsko cesarstvo in jih ne bode nikdar spoznalo za zakon! (Dalje prih.)

Domoljubi, na delo!

Iz spodnje Savinjske doline o konci novembra.

„Krasna si slovenska zemlja, prelep si moj slovenski dom!“ Te besede pesnika prišle so mi na misel, ko sem potoval po opravih po lepi, krasni spodnje-štajarski zemlji, po zemlji, katera je sveta, ker močila jo je kri naših pradedov, kateri so se borili srčno in junaško za ljubi dom, za ljubi svoj rod. Žalost me je obšla, ko sem gledal lepe doline, visoke planine, krasno polje in vinske gorice; vse povsod znamenja nekdanje pridnosti, nekdanjih žuljev in potnega obraza — žalost me je, pravim, obšla in srce mi je tužno postalo, ko sem zmislil, kako malo da ljubi zdajšnji rod to, od naših pradedov s trudom obdelano, z mečem pridobljeno in s krvjo tako drago kupljeno zemljo.

Srčno sem si želel, da bi pač jaz bil one lepe čase živel na svetu, ko so se zbirali čvrsti možje in vrli fantje pod vaško lipo, pa so se pogovarjali o naši mili domovini, o našem slavnem rodu, o bojih zoper ljutega sovražnika. Želel sem si biti one srečne dni na svetu, ko bi bil lahko šel po celej Štajarski, po celej Koroški, po obrežji Donave čez lepo Kranjsko deželo do Adrije, dalje ob bregu morja še daleč čez Oglej v Benečansko, in povsod bi bil videl moj rod, povsod slišal mili govor slovenskega jezika, poslušal krasne slovenske pesmi.

In zdaj! O kako si že mala ti moja ljuba domovina; kako si že stisnjen mili moj slovenski rod! Od vseh strani te stiskajo skupaj tuji, tebe neljubeči narodi, zadevajo ti smrtne rane in trgajo kos za kosom od tvojega trupla. Po sili hočejo tebe ukončati, hočejo te ugonobiti, te spraviti iz sveta. Uboga moja slovenska domovina! Ni dovolj, da tebe stiskajo tvoji sovražniki od vseh strani; med lastnimi sinovi imaš izdajalce, ničvredneže, kateri teptajo po grobih svojih očetov s sovražnim črnim srcem do tebe, moj rod! In kam bode to prišlo, ako pojde to tvoje stiskanje vedno tako naprej? Mar-li res ne teče v naših žilah več slovenska kri, dragi rojaki? Mar-li res nimamo nič več krvi naših očetov v naših žilah, v naših srcih, da pustimo delati tujcu, nam sovražnemu na naši slovenski zemlji, kar se njemu poljubi? Da, žalibog, da moram reči, malo, malo več je

one junaške, one odločne, one svoj rod tako iskreno ljubeče krvi naših pradedov v naših žilah, drugače bi nam pač morala skipeti jeze in nejevolje, ko vidimo, kako ošabno se drzni tujec vede na naši zemlji. Ne mogli bi več gledati, da nam tako predrzno krađe naše posestvo, naše blagostanje, da nam tako hudobno potušuje našo mladino in nam izneverjuje naš mili rod. Ne mogli bi gledati, da se tujec bogati od naših žuljev, od pota našega obraza. Ako bi mi bili polni tistega domoljubja, tistih čutov, kakor so bili naši hrabri očetje, ne podpirali bi mi sami tako nepremišljeno naših sovražnikov, sovražnikov našega ljudstva, ne ojstrili bi njim sami orožja, s katerim nas napadajo, ne natakali bi njim strupa, s katerim nas morijo. Premehki, preleni smo postali, bojimo se zameriti, zameriti se našemu sovražniku!

Ko bi mi Slovenci le količkanj krvi naših slavnih pradedov v svojih žilah imeli, ne podpirali bi tujih nam sovražnih trgovcev, obrtnikov, kupčevalcev in prodajalcev, pokazali bi jim mesto našega denarja našo pest, dali jim mesto naše podpore naše zaničevanje. Rojaki, ako nam je res pri srci blagor in obstanek našega naroda, naše mile domovine slovenske, katera je tolikanj mila in krasna, zdramimo se! Sezimo si v roke, zjediniimo se v skupno delo, kakor so to storili tudi naši očetje. Osnujmo društvo „Domoljubje“ in delajmo junaško, srčno, očitno in neprestano na to, da bode naše ljudstvo kupovalo za vse svoje potrebe le edino in izključljivo le pri naših slovenskih trgovcih, prodajalo le poštenim domačim kupcem; naročevalo si delo le pri naših slovenskih obrtnikih, denar si izposojevalo le iz naših domačih denarnih zavodov in prihranjeni denar le v taiste vlagalo, svoje imetje le pri našem slovenskem zavodu zavarovalo; v občinske, krajne in okrajne šolske sovete in zastope le domačine volilo, da bode z jedno besedo, izključljivo le s svojimi ljudmi in domačinim občevalo.

(Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Kako se zajcem zabrani, da drevesec ne objedó.

Vsako spomlad dobimo pritožbe, da je tu in tam veliko škode po sadunosnikih ter so je največ zajci krivi. Mi sicer vsako leto podamo svojim bralcem kak nasvet, kako se je mogoče braniti take škode, ali sadjerejci si menda mislijo, da tak svet ne velja veliko, saj urednik nima brž ali ne obdeluje sam vrta in torej nima skušnje za to, kar nasvetuje. Ta njih misel je sicer po vsem napačna, vendar pa jim ustrezemo letos z nasvetom, ki pride od moža, kateri je sam skusil, kar priporoča. Ako torej

nimaš zaupanja v nas, poskusi pa, ljubeznjivi bralec, vsaj to sredstvo, katero ti nasvetuje mož iz lastne skušnje. On piše: Nekateri kmetovalci mažejo drevesca z ilovico, drugi zopet z živim apnom. Ilovica ne pomaga nič, ker jo prvi dež opere, apno pa je nekaj več vredno. Zopet drugi drevesca s slamo povežejo — škoda slame, ki bi se lahko bolje porabila, škoda dnine za vez in škoda časa. Če sneg globlje zapade in zmrzne, ni treba se zajcu jako spenjati, da nad slamo ogloda drevesce. In če ima mlajšo drevesce že spokano skorjo, mrčes v razpoklinah nanese jajc in slama samo ohrani škodljivo zalego, ki bi jo sicer zima vzela.

Imam na svojem vrtu nad 900 sadnih drevesec raznih vrst, ki so pri velikem snegu mi kedaj dosti trpela od zajcev. Da se tedaj zajci ne lotijo več mojih drevesec, zato sem rabil sredstvo, na katero se zdaj zanesem. Vzamem namreč tretjino navadnega apna, tretjino friškega kravnjaka in nekaj bolj, kakor tretjino živega apna, spravim vse v škač in polijem z gnojnico in potem vse tako dolgo mešam, dokler ni debela zmes, njo pa še slednjič polijem z govejim žolčem. Zdaj še enkrat zmes premešam in po tem s takim ometihom, kakor se navadno stene belijo, namažem drevesa.

To sredstvo rabim že dvajsti let; drevo ubrani meha, pomori jajca mrčesov in zajec ti ne gre blizo drevesa. Vsled tega le-to sredstvo vsem sadjerejem z dobro vestjo priporočam. Tako piše v „S. B.“ izkušen sadjerejec in zato sodimo, da je pomoč, katero nasvetuje zoper zajčji zob v resnici dobra.

Mokrotni hlevi.

Kdor hoče imeti živino zdravo, njemu mora biti veliko na tem, da vse odstrani od nje, kar ji utegne biti pri zdravju na škodo. V tem pa ni najzadnji hlev, v katerem preživi živina dolgo zimo. Hlev mora biti, kolikor je le mogoče, suh in odpraviti se ima vsa mokrota, posebno tudi iz sten, iz zidovja.

Mokrota v hlevih je kriva, da dobi konj slabe oči, otekle noge, hud kašelj in tudi dolga mrtva dlaka izhaja najbolj iz tega, da je v hlevih preveč mokrote. Taki konj, ki stoji v mokrotnem hlevu, ne kaže nič kaj življenja, nima moči, se naglo stara in lotéva se ga rada bolezni.

Zrak, svetloba in pa to, da se izpeljuje scalnica redno iz hleva, obdrži še najbolj hlev suh in živino, ki stoji v njem, zdravo.

Sejmovi. Dne 30. novembra pri sv. Andrašu v slov. gor., v Celji, na Bizeljskem, v Poličanah (za svinje), v Rogatci, v Strassu, v Veržej in v Svičini. Dne 2. decembra v Mariboru in v Šoštanji. Dne 3. decembra v Konjicah, v Radgoni, na Planini. Dne 4. decembra

pri sv. Barbari v Haložah, na Polji, na Ptui in na Zelenem travniku.

Dopisi.

Iz Radgone. (Lep praznik) smo obhajali dné 10. nov. v Zajnkovcih, kjer se je blagoslavljal lep nova kapela. Hvalevredno je, da se v naših brezvernih časih da toliko denarja (tukaj nad 1000 fl.) za take svete namene; kar pa človeka še bolj veseli, je to, da so ravno mladi kmetje, ki so se prijeli te reči. Imenujemo najprej sedajnega predstojnika gosp. Andraž Fašalék, mladega g. Ravtarja, mladega g. Franca Trojko, potem očeta Ravtarja, ki so kupili celi altar, g. Vrečarja in g. Zemljiča. Ti možje niso mirovali, da so dosegli svoj namen. Ta dan so višji dekan in župnik, g. Franc Pinterič blagoslavljal lepo kapelo. Ljudstva iz Štajerskega in Ogerskega zbralo se je brez števila. Hvala Bogu, tudi onkraj Mure živijo zavedni Slovenci, in kako je to čilo, zdravo, po slovensko veselo ljudstvo! Kako tudi tu donijo lepo krasne slovenske pesmi! Pridigovali so g. višji dekan. Najprej so kapelo slovesno sprejeli kot hčerko farne cerkve, kjer visi mrtvaški zvon. „Tudi v Vaši kapelici je zvon. Kdor izmed Vas bode enkrat umiral, naznanjal bo to žalostno novino z milim glasom zvon v kapeli sredi vasi. In kedar bodo mrliča iz vesi nesli, bode on od njega slovo jemal in mu popotnico pel zvon v kapelici. — Ljubi moji farmani, kateri bode prvi, ki bo mu pel ta zvon? Morebiti še zdaj tu med nami zdrav stoji! Bog daj, da bi nobenemu ne pel, ki se v grehih v večnost seli“. Dalje bode vaščane zvon vabil k molitvi v jutro in večer, spremljal skozi vas sveto Rešnje telo k bolniku, vabil k večernicam. „Kedar bo pa prišel lepi majnik, bode pridna in pobožna vaška dekleta lepo okinčala kapelico Marijino in obhajale se bodo „šmarnice“ ali majnikova pobožnost za tiste, ki v cerkvo ne morejo. Peli bodete tu lepe svete Marijine pesmi in z molitvami častili nebeško kraljico, in mila Vam bo Vaša nebeška Mati, prosila bo za Vas v življenju in smrti! Med podobami, ki krasijo kapelo, me veselite posebno sredi sv. evangelistov podobi sv. Cirila in Metoda, tistih svetnikov, ki sta ravno tu v naših krajih, na našem Murskem polji oznanjevala sveto vero najprej. Slovenska opostola sta! Slovenci, držite se s celim sreem svete vere. Svet je hudoben in vzeti Vam jo hoče. Držite se vere, ki so jo zapisali sveti evangelisti, in sta nam jo lepo raztolmačila po slovenski apostola sveta Ciril in Metod! Jaz sklenem. Ti mili zvonček, kliči mi vsaki den k molitvi moje verne farmane, odvracaj od hudobije ponočnjake. Kedar pa eden njih zatise trudne oči za vselej, spremljaj ga z